

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 10.

82. ÅRGANG
23. MAI

1 9 7 0

VOLD - TORTUR, RAPPORT FRA BRASILS BISKOPER

(Side 156)

Slengkyss og sten- kast på Sardinia

(Side 160)

Biskop Gran på besøk hos St. Frans Xavier-søstre i Dublin
(Side 154)

DE FRASKILTE OG KIRKEN

(Side 155)

AKSEPTER KRISEN!

En katolsk prest i Danmark, pater Willem Wuyts o. præm. har nettopp skrevet noen fine linjer om dagens situasjon i Kirken. Vi lar de være en ikke uviktig start på dette nummeret av St. Olav, det er visst som så ofte før et nummer preget av debatt, uro, nærgående spørsmål — vår virkelighet for tiden enten vi liker det eller ikke. Pater Wuyts skriver i en artikkel om *bønn i en krisetid* blant annet dette:

På synodens plenarforsamling i Nyborg 1969 sagde professor Skydsgaard noget om Guds *fravær*: at der i dette blandt andet ligger en dom, som Gud fælder over sin kirke: «Jeg, Gud, vil ikke dyrkes på den måde, I har dyrket mig på — på jeres isoleret 'religiøse', på jeres 'fromme', på jeres 'metafysiske' måde. Jeg vil ikke tjenes på den måde. For jeg er at finde her på jorden.» At det altså er Gud selv, som sender kirken — og kirkerne — ud i eksilet, hvor Guds skjulthed er den nærmeste virkelighed for dem, ud i et eksil og en fremmedgørelse, hvor igennem, som igennem en frygtelig skærsild, vi skal lære, hvad det egentlig betyder at tjene Gud og at tro på Gud.

Det vil sige, at krisen er et led i Guds plan om at rense vor tro og vor religiøsitet. Vi må altså acceptere krisen og lære at leve i den og igennem den, ikke som kulturpessimister — og især ikke som moralister. Krisen skal inspirere os til en fornyet trosbekendelse på Guds hellige og helliggjørende Ånd. Vor bøn skal være præget af krisen i den forstand, at vi oplever den positivt som Guds handlen med os, som han dengang gjorde med Israel, og

at vi midt under fødselsverne især husker det barn, der skal fødes: en ny kristendom. Vor bøn i en krisetid skal tage selve krisen som emne og udgangspunkt, ikke for klageråb, men for at give utryk for »det salige håb, der bor i os». På den måde bliver krisen til en positiv religiøs krise, en sondren mellem evige og tilfældige værdier, en skelnen mellem Guds og kirkehistoriens vilje, en kritikk af os selv, som vi var før, af kirken — og kirkerne — som de var, af kristendommen, som vi havde formgivet den, af bønnen, som vi har bedt den, af liturgien, som vi har opført den, — mens Gud gikk sine egne veje.

Ikke alle vil kunne holde denne krise ud. En lille rest? Vi kan forsøge at høre til den lille rest. Ånden er frugtbar. Ånden er alltid parat til at føde. I vore dage er både verden og kirken — kirkerne — højt frugtsommelige, men ingen af dem vil dø i barselseng. En ting må vi undgå etter fødselen, noget, vi ikke alltid har undgået i kirkehistoriens løb etter en vanskelig fødsel: at smide barnet ud og prøve på at holde liv i efterbyrden.

Når vore «renselssdage er omme», vil profeterne smile igen, når de får lov at se frugten af vort skød, som er frugten af vort svar: *Det ske mig etter dit ord.*

(Sitatet er hentet fra Ånd og Liv-serien som Pauluskredsens Forlag gir ut.)

La oss akseptere dagens krise, som pateren skriver. Det er en god måte å komme gjennom den på.

A. R.

HILSEN FRA

DUBLIN

Sr. Aase Laetitia Raff, St. Frans Xavier-søstrene i Dublin har sendt redaksjonen et hyggelig brev og dette bildet av biskop Gran på besøk i søstrenes kloster. Hun skriver bl. a.:

Vedlagt sender jeg Dem et foto som ble tatt umiddelbart etterat Biskop Gran på gjennomreise til Amerika var ankommet for å avlegge et første besøk i vårt nye hus i Dublin.

Huset ble ervervet i fjor i februar. En liten kommunitet på tre søstre holder til her: en irsk, en hollandsk og en norsk. Vi driver med sykepleie, ungdomsarbeid etc.

FORFLYTNINGER I BISPEDØMMET TIL HØSTEN

Etter hva St. Olav hører forestår i de kommende måneder endel forflytninger i Oslo Katolske Bispedømme:

Pastor Alan Littlewood som har vært kapellan i Bergen og forøvrig siste år har studert i Belgia, overtar fra høsten av som sogneprest i Haugesund. Mgr. Arne Sund, den nåværende sogneprest i Haugesund har etter ønske fått innvilget avskjed i nåde. Han vil i noen tid fremover bo hos Fransiskussøstrene på hospitalet i Stavanger.

Pastor Michel Beckers begynner som kapellan og ungdomsprest i Bergen.

I Oslo har kapellan og ungdomsprest Rudi Kessels fått innvilget ett års permisjon for kateketstudier i Frankrike. Som kapellan ved St. Olavs kirke i Oslo er tilsatt pater Neve.

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Årsabonnement kr. 35,—

Marked hos Dominikanerne

Fra 28. mai til 7. juni åpner Dominikanerne i Neuberggaten 15 sitt nye kloster for et stort anlagt marked, til inntekt for byggefondet. Det blir salg og utlodning av original norsk og utenlandsk kvalitetskunst, tekstiler og brukskunst, håndsydde arbeider, matvarer fra fjern og nær m. v. Den 31. mai blir det Barnas Dag, da Anne-Cathrine Vestly medvirker. Markedet er åpent daglig kl. 11—14 og 16—20.

Vi henviser forøvrig til nærmere bekjentsgjørelser i dagspressen.

DE FRASKILTES SITUASJON

Pater Pierre de Loecht, professor i teologi ved det katolske universitetet i Löwen i Belgia, har nylig deltatt i en serie programmer i fransk kringkasting. Serien ble kalt «Problemetets kjerne», og pater de Loecht behandlet de fraskiltes plass i Kirken. En hel del lyttere deltok i debatten etterpå pr. telefon, og deres mange spørsmål fikk de Loecht til å notere ned følgende betraktninger (gjengitt i Informations Catholiques Internationales):

Jeg opplever, skriver professoren, med stadig voksende undring den avvisende holdning, den tilsidesettelse og strenge fordømmelse som de fraskilte utsettes for.

En fraskilt er for meg et menneske som er merket av en av de dypeste og mest omfattende av alle prøvelser. Vedkommende hører ikke nødvendigvis til de som tar tingene lettvent eller velger den letteste vei å gå. Men slik blir hun eller han ofte betraktet.

Den fraskilte har, en gang i tiden, møtt et fullverdig menneske, han også. Og de har valgt hverandre, og de har elsket hverandre i vissheten om at de sammen bygget noe enestående som intet kunne rukke ved. Siden har de sett sitt fellesskap gå i oppløsning — dag for dag — helt til de måtte innrømme nederlaget. De hadde kanskje bundet seg til hverandre uten en grundig nok overveielse? Kanskje de ga opp for fort? Hvordan nå enn dette er: kjærligheten som de så fullt og helt trodde på er nå i deres øyne ikke annet enn skuffelser og brustne håp.

En fraskilt er først og fremst et kvestet og såret menneske som har måttet se det dyrebareste hun eller han hadde gå til grunne. Den som har det aller minste innblikk i hva en slik prøvelse vil si, må derfor tenke: hvordan kan vi behandle den fraskilte slik som vi altfor ofte gjør?

De fraskilte venter av oss at vi ikke dømmes dem. Hvem kan sette seg inn i deres situasjon, oppleve spenningene innenfra og vurdere det nøyaktige ansvar? De fraskilte er neppe istand til det selv.

Gavner det forresten noe hvis man nøyaktig peker på de fraskiltes respektive skyld? De to var sammen om det da de bant seg til hverandre, i

mange tilfeller kan vanskelighetene som oppstår ikke bare føres tilbake til den ene part og den enes opptreden. Vanskelighetene er ekteparets sykdom.

Den måte miljøet, samfunnet og de kristne menigheter dømmer de fraskilte på røber ofte en usikkerhet som man kvitter seg med ved å henge ut disse skyldige.

Dersom de rett-tenkende ikke vet om noe bedre middel til å verne seg selv enn å slå hånden av de ulykkelige som ikke greide å bygge opp et stabilt hjem er det nærliggende å tenke følgende: Kanskje deres egen troskap — deres rett-tenkende troskap — er temmelig vaklende. Kanskje de ikke har forstått stort av hva nestekjærlighet virkelig er?

Det er mange fraskilte som nå er gift påny hvis sjel er dypt preget av denne prøvelsen vi snakker om. En dag møtte de Kristus på en ny og personlig måte. Langt mer enn mange andre var de seg bevisst sin egen svakhet og avmakt og litenhet. De satte Kristus som midtpunktet i sine liv og kan ikke forstå at Kirken nekter dem adgang til Eukaristien.

Det er idag, for mange fraskilte som er gift påny, en innlysende plikt å sette alt inn på at deres nye hjem skal bli vellykket. Dette uansett hva deres ansvar tidligere har vært. Det er en ubetinget nødvendighet overfor dem selv, overfor deres ektefelle og overfor de barn de har satt til verden. Disse har krav på et harmonisk og lykkelig hjem. Man bøter ikke gamle feilgrep ved å fremkalle nye brudd.

Og siden dette nå er deres aktuelle plikt, hvordan kan da deres tidligere feil være utilgivelige? Hvorfor skal de nektes syndsforlatelse — sommetider helt inn i døden? Hvorfor skal de nektes adgang til Herrens bord?

Er det så at Eukaristien bare kan samle rene og ubesmittede sjeler? I kraft av hvilket prinsipp skal feilen hos de som er gift påny — så stor den enn kan ha vært — være den eneste som ikke finner tilgivelse?

Er det kanskje «de gode kristnes» mangel på tro og på sann kjærlighet som får Kirken til å innbille seg at det ikke finnes noen annen måte å verne om sine barn på enn ved å utelukke fra Herrens bord de som vir-

kelig hungrer og tørster etter den Eukaristiske kjærlighet?

Mange fraskilte og annengangs-gifte er seg fullt bevisst sine feil og har et brennende ønske om at deres barn ikke må gå gjennom de samme lidelser, at de skal bli istand til å stifte et lykkelig hjem uten å gå veien om nederlaget.

Mange av disse mennesker har en dyp tro på rikdommen i kjærligheten og den ubegrensede troskap. De spør seg selv om ikke Kirken, som må sette alt inn på å verge kjærlighetens uoppløselighet, ikke på samme tid — og uten å svikte sin oppgave — kan stille seg lydhør og rett og slett menneskelig overfor de som har strandet i sine bestrebelse på å bygge opp den enhet som de higet etter.

Uten å ville felle noen dom over den tvungne, forpliktende karakter av prestenes sølibat, er det mange som undrer seg over at Kirken fortsatt nekter å godta at et ekteskap kan ha lidd uopprettelig skipbrudd. Kirken nekter de fraskilte muligheten for å inngå et nytt ekteskap samtidig som den godtar at prester forlater sitt embete og kall og vier seg til en ny livsvei.

Det er ikke nok å hevde at sølibatet ikke har den samme vesenskarakter for prestene som den ubetingede troskap har for ektefellene. I begge tilfeller var engasjementet ment å være ugjenkallelig. Hvorfor skal da nederlag bare godtas for prestestanden når ekteskapet i enda høyere grad er prisgitt menneskelige, personlige faktorer?

Enda dypere funderer man over den egentlige verdi av saksarbeidet med å få erklært et ekteskap for ugyldig. Det kan sikkert være av det gode å få utvidet skalaen for ugyldighets-

(Forts. neste side.)

VIOLENCIA

Den katolske kirke i Latin-Amerika som i stadig mindre grad identifiserer seg med makthaverne og de som lever i materiell overflod, får nå også føle hva det betyr å gå aktivt inn for høyst nødvendige strukturreformer i samfunnet, sosial rettferdighet, demokrati og menneskerettighetene. De militære og sivile diktatorer som har etablert seg i de fleste land på kontinentet er stadig raskere til å møte hierarkiene og prestenes protester mot uretten med forholdsregler som makthaverne tidligere bare brukte mot sosial-revolusjonære grupper.

I dokumentet fra den andre ordinære bispekonferansen som ble holdt i Medellín i Columbia i 1968 anvendte man for første gang uttrykket «institusjonalisert vold». Med dette mener biskopene: I nesten alle latin-amerikanske stater hersker for tiden en liten minoritet med økonomiske, politiske og sosiale midler over det store flertall av menneskene. Dette flertall av innbyggerne i disse landene har ikke den ringeste mulighet til å gjøre

krav på sine rettigheter og til å beskytte sine interesser. Det er denne urettferdighet ovennevnte begrep skal karakterisere.

Paraguays diktator Stroessner som i årevis har forfulgt opposisjonen i lovens og de samfunnsbevarende krefters navn, lager stadig nye forfatningsendringer for å kunne beholde makten som valgt president. Det er derfor ikke særlig merkelig og oppsiktsvekkende at den samme opposisjon og folk fra de lavere sosiale grupper — alle de som regjeringen kaller kommunister — griper til vold, *violencia*, som det eneste sikre middel de vet om for å kunne tvinge gjennom sine krav.

Kampen for rettferdighet har siden slutten av 50-årene mer og mer vært preget av strid mellom to grupper: På den ene side står de politisk og sosialt konservative militærregimer, på den andre de som arbeider for sosiale reformer og en sosial omveltning. Det tradisjonelle politiske system som i hvert fall hadde innrømmet borgerstanden visse rettigheter og friheter, ble et offer for de økonomiske og sosiale kriser på kontinentet. De sosialt privilegerte, landenes overklasse, som følte sine privilegier truet dannet militærstyrer, ofte i samarbeide med mer privilegerte kretser fra middelklassen. Og sammen fikk de etter president Kennedys død i stadig større grad støtte fra Washington. USA fryktet mer enn noe annet for et nytt Cuba eller til og med en ny «Vietnam-krig».

I land som Chile er presse- og yttingsfrihet ennå lovfestet og de forskjellige opposisjonsgrupper har fremdeles chansen til å kunne bli representert i regjeringen ved demokratiske valg og på den måten tvinge gjennom sine ideer. Men forøvrig kan vi, bortsett fra Haiti hvor det blodige tyranniet vilkårlig leter etter ofre over hele landet, skjjelne mellom to slags autoritære regimer i Latin-Amerika med to forskjellige former for politisk forfølgelse:

På den ene side de konservative militærdiktaturer, fremfor alt i Brasil og Argentina — på den annen side de nasjonalistiske reform-diktaturer, som i Peru og Bolivia. I Brasil avskaffet en militærregjering i 1964 alle

DE FRASKILTE -

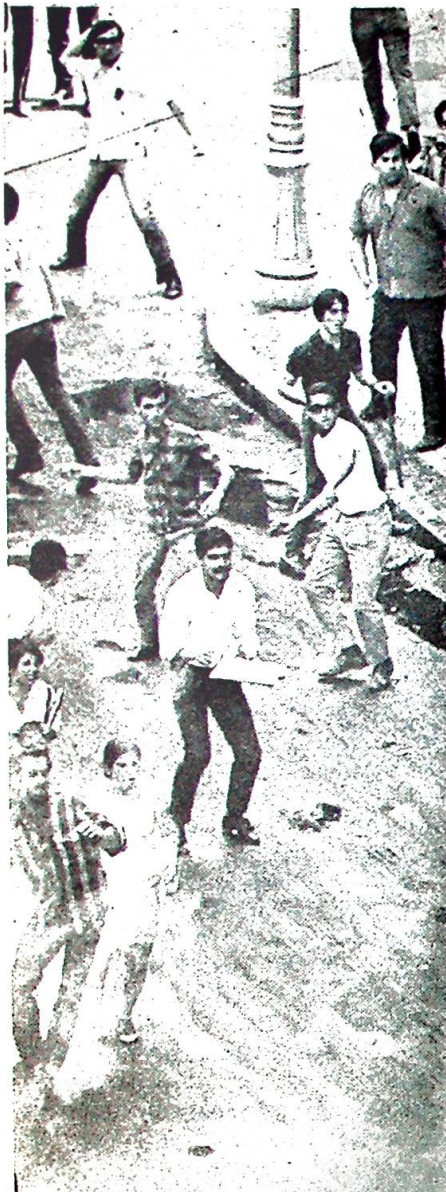
(Forts. fra forrige side.)

grunner. Men det synes farlig å begrense sin søken til dette når det gjelder å finne løsninger på dagens mange aktuelle blindspor.

Når Kirken går med på å løse en prest fra hans embede, sier den ikke dermed at hans prestegjerning har vært død og maktesløs. Er det da riktig å betrakte den ekteskapelige kjærlighet — som både har vært opplevd i sannhet og som har båret frukt — som om den aldri hadde eksistert?

En kjærlighet som strander har krav på å bli respektert på en ganske annen måte enn ved å bli erklært for ikke-eksisterende.

Mange fraskilte som er gift igjen har en sterkere tro enn andre på den usigelige rikdom som ligger i den kjærlighet som holder. Deres prøvelser har gjort dem fattige. Mange brenner av en ufattelig higen og tørst etter Kristus. Hva mer trenges før Kirken — uten dermed nødvendigvis å godkjenne det som har skjedd — tar dem imot helt og fullt?

Den katolske bispekonferanse i Brasil og en uavhengig komité som forsøker å spre opplysninger om den måten landets myndigheter behandler og forfølger politiske fanger på, har hver for seg utarbeidet rapporter om torturerte fanger. De omhandler først og fremst beretninger om de midler politibødlene bruker for å tvinge frem tilståelser og opplysninger. En av kildene er en fransiskanersøster som har fortalt om den mishandling hun og fangene i de nærmeste cellene måtte gjennomgå. Søsteren fikk friheten igjen da myndighetene «byttet henne ut» med den kidnappede japanske konsul i Sao Paulo, og hun reiste med fly til Mexico. På grunnlag av alle disse fakta har Klaus Esser skrevet denne artikkelen i *PUBLIK*. (Oversettelsen er gjort av sr. Mirjam.)

DEN KATOLSKE BISPEKONFERANSE I BRASIL MED EN RAPPORT OM TORTUR

borgerrettigheter. Det ble innført streng sensur med avisene. Politiske motstandere, prester, studenter, fagforeningsfolk og politikere som støttet opposisjonen ble torturert og fengslet. Man var ikke ute etter popularitet, man gjennomførte ingen betydelige sosiale reformer, man satte arbeidslønningene ned på et minimum og brukte mer penger på våpenkjøp enn på skolevesenet. Landets organiserte katolikker som i 1964 av angst for kommunistene hadde vært glad for militærkuppet, tilhører idag hovedsakelig opposisjonen, en liten gruppe til og med den aktive opposisjon. Det betyr ikke at de anvender voldsmetoder for å styrte regimet. Erkebiskop Helder Camara sier det på denne måten: «Jeg foretrekker tusen ganger å bli drept fremfor å drepe selv.» De grupper som virkelig svarer med *violencia* er tallmessig små i Brasil.

Det er kjent at politiet og de militære ikke bare aksepterer de høyre-ekstreme, anti-kommunistiske sammenslutningene i landet, men også støtter dem, blant annet finansielt. Det er terrorister fra disse gruppene som har overfalt og torturert prester som på grunn av sitt arbeide i fattigkvarterene blir stemplet som *kommunister*. I Guatemala, som i mange andre land, arbeider disse høyre-ekstreme kampgruppene ofte sammen med andre organisasjoner. En av disse organisasjoner er *Brasiliansk forening til forsvar av tradisjon, familie og eiendom*, en sammenslutning som også mange katolikker av de øvre samfunnsklasser er medlemmer av.

Det kommer stadig nye beretninger om tortur av fanger. Et fire år gammelt barn ble, foran øynene på sin mor, drept med elektro-sjokk — derefter barnets far, på samme måte. Alt for å tvinge frem tilståelser. Moren, Hilda Gomez Da Silva, døde den følgende dag etter at hun hadde mistet forstanden. Stiller ikke et system som tillater slik terror et spørsmålstegn ved hele samfunnsordningen? Og man må spørre etter gjeldende prinsipper for utviklingen av et land som har fått større private investeringer og industri-kreditter enn noen annen nasjon, mer enn alle øvrige latinamerikanske stater tilsammen, når man får bevis for at det i Rua Tutoja nr. 34 i Sao Paulo og i andre politistasjo-

ner i Brasil sitter hundrevis av arresterte i uker og måneder uten rettergang mens de åndelig og fysisk langsomt blir ødelagt. De som tjener dette system, tålte også indianermordene for å skaffe land til grunneiere og utenlandske spekulanter. Giftslanger i mørke celler, sigaretter som stumpes på kvinners nakne bryst, elektriske støt mot studenter og ordenssøstres kjønnsdeler, voldtekt av vergeløse ofre — alt dette tjener neppe til å gjøre Brasils kapitalistiske system og Vestens lovpriste frihet mer titalende for landets befolkning?

De metoder som blir anvendt av den andre gruppen av autoritære stater i Latin-Amerika for å nå bestemte utviklings-politiske mål, skal ikke her forsvares. Det er kjent at mange av Cubas revolusjonære i 1959 ikke var enig i de massakrer som ble foretatt i de østlige deler av landet. Den revolusjonære vold på Cuba kan heller

ikke rettferdiggjøres med det argument at voldsmetodene er et svar på de metoder Batistas diktatur brukte og som kostet mange tusener liv eller helse.

De politiske forfølgelser i Peru eller Bolivia har, bortsett fra noen få unntagelser, en annen karakter enn forfølgelsene i Brasil. De rettes fremfor alt mot de tradisjonelle maktgrupper som også umyndiggjøres gjennom strukturreformer, særlig i jordbruket. Derved vil myndighetene jevne veien for en økonomisk utvikling, forbundet med et minimum av sosial rettferdighet. På den måten blir mektige konserner splittet opp, konserner skapt av utenlandsk privatkapital og den privilegerte overklasse. Men samtidig innsnevrer disse reform-regjeringer en stor del av det liberale spillerom som inntil nå den politiske studentaktiviteten og partiene hadde.

(Forts. neste side.)

BLANDEDE EKTESKAP

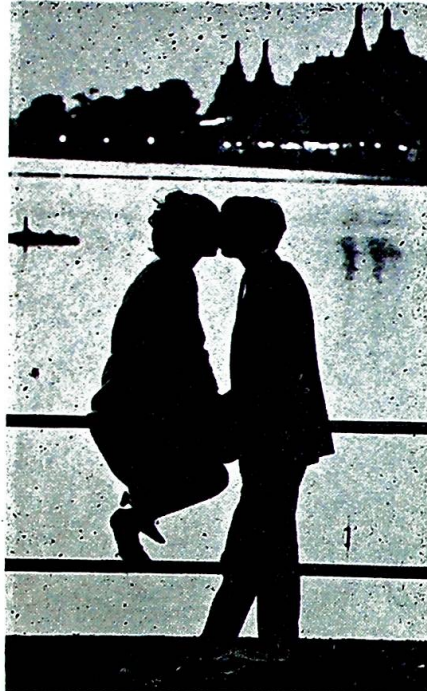
Pave Paul VI's Motu Proprio om blandede ekteskap (kort omtalt i forrige nummer) har fjernet noen av de vanskeligheter som kan melde seg ved inngåelse av ekteskap mellom katolikker og ikke-katolikker.

Hovedproblemet er regelen: Forpliktet katolsk vielse — løfte om barnas katolske oppdragelse.

Hva det første angår holder Kirken på grunn av sitt syn på ekteskapet som et sakrament fremdeles fast ved forpliktet katolsk vielse. Hvis en av partene av tungtveiende grunner ikke kan gå med på dette krav, måtte tidligere Rom søkes om dispens. Denne kan etter de nye regler gis av biskopen. Hva barnas religiøse oppdragelse angår, kan Kirken ikke gjøre annet enn å tenke på barnas religiøse vel og krever derfor også nå en katolsk oppdragelse. Men i denne saken kommer Kirken den ikke-katolske part i møte: I fremtiden vil det ikke lenger bli krevet avgitt et løfte fra den ikke-katolske partner om barnas katolske oppdragelse. Den katolske mor eller far må gjøre hva hun eller han kan for å gi barna denne oppdragelse. Den ikke-katolske part må i tide bli gjort kjent med den andres løfte og forpliktelse, fremholder en teolog St. Olav har snakket med.

1. Det er ikke tillatt å inngå ekteskap mellom en katolikk og en døpt ikke-katolikk uten dispens fra biskopen.

2. Kirken innvilger dispens for blandedt ekteskap under den forutsetning at den katolske part erklærer at

dette ekteskap ikke innebærer en fare for hennes eller hans tro. Hun eller han må love å gjøre alt som står i hennes eller hans makt for å sikre sine barn en katolsk dåp og oppdragelse.

3. Den ikke-katolske part må i tide få klar beskjed om sin katolske ektefelles løfte og forpliktelser.

4. Begge parter må være på det rene med ekteskapets formål og vesen, intet av dette kan bli utelukket av noen av partene.

5. De enkelte bispekonferanser må trekke opp regler om på hvilken måte eventuelle løfter og erklæringer skal avgis — muntlig eller skriftlig, i nærvær av vitner eller uten vitner.

6. Ektevielsen må finne sted i den form kirkeretten har fastsatt. Dette er en betingelse for ekteskapets gyldighet.

7. Når tungtveiende grunner står hindrende i veien for en slik vielse, kan biskopen gi dispens.

8. Når et slikt ekteskap med dispens skal inngås, må det sørges for at en slik vielse også blir ført inn i den katolske sognekirkes bøker.

9. En såkalt «felles-vielse», det vil si hvor en katolsk og en ikke-katolsk

prest vier samtidig, er forbudt. Heller ikke er en annen kirkelig vielse før eller etter den katolske vielse tillatt.

Dekretet krever et grundig studium fordi det ved første øyekast inneholder noen uklare punkter. Nærmere instruksjoner ventes imidlertid, etter det St. Olav får opplyst, fra Rom med det første.

Dekretet trer i kraft 1. oktober i år.

VALFART TIL STIKLESTAD

St. Olavs-laget i Trondheim vil i år som tidligere arrangere valfart til Stiklestad. Datoen er søndag 26. juli. Buss går fra St. Olavs kirke i Trondheim kl. 0800, og på Stiklestad er det prosesjon til St. Olavs kapell hvor det feires høymesse kl. 1100. Tilbakereise til Trondheim ca. kl. 1800.

Det kjente historiske spillet «Spelet om Heilag Olav» framføres på Stiklestad denne dagen kl. 1500.

I tillegg til dette vil det i år bli arrangert en valfart til fots fra Stjørdal over fjellet til Stiklestad, en distanse på ca. 55 km. Turen starter fredag morgen 24. juli fra Stjørdal (evt. fellesreise med buss eller tog fra Trondheim til Stjørdal samme morgen), og en beregner å være framme på Stiklestad til prosesjonen og høymessen søndag 26. kl. 1100. Det blir trolig en prest med på fot-valfarten, slik at messen kan feires ute i det fri.

Overnattingen blir i telt.

Vi er vel alle klar over at Olavs-tradisjonen spilte en stor rolle i middelalderens kristenliv, såvel i Norge som i store deler av Europa. Mange var de som gjennom valfarten gjorde bot for sine synder, og påkallingen av St. Olavs hjelp og forbønn har utvilsomt vært til stor velsignelse.

Og i vår travle tid trenger vi kanskje særlig til en stille valfart, hvor sinnet kan vende seg fra hverdagens mas og mot det evige.

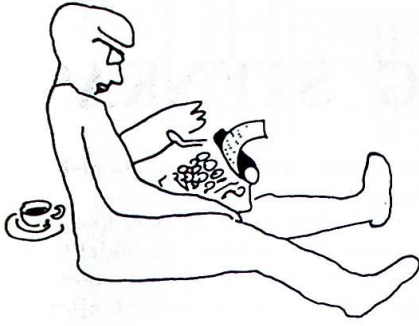
(Annonse i neste nr.)

For St. Olavs-laget i Trondheim
OLAV GEBHARDT

TORTUR -

(Forts. fra forrige side.)

Også i nasjoner med sosialt orienterte myndigheter vil myndighetene ofte bruke vold, dette er land som gjennomgår en dyptgripende økonomisk, sosial og politisk krise. Makt-haverne er usikre og vet selv ikke helt hvor veien de har valgt fører. Likevel innbød Perus militærregjering abbe Pierre til å tale om humanitet, sosial solidaritet og problematikken med å gjøre massene bevisste for 1500 offiserer. «Den virkelige vold,» sa abbe Pierre, «er den de rike øver når de hver aften går mette til sengs uten å begripe at de dermed er skyld i flere forkomne og sultne barn, mer elendighet, mer urettferdighet.»

ONSDAGS- BREVENE

Vi jukser vel alle litt med sproget. Personlig begynner jeg disse brevene med det storslagne og innbilske *kjære alle sammen*. Det gir narraktig inntrykk av at hundretusener samler seg lyttende og hungrige rundt meg. I en Oslo-avis hvor jeg engang i tiden arbeidet, sa en av medarbeiderne en dag (vi var alle litt nedfor av en eller annen grunn): *Jeg så ham på Frogner-trikken idag*. En annen brummet: *Hvem da? Abonnenten*. Jeg burde altså kanskje begynne epistlene i entall. Men la meg nå enda en gang våge det grandiose uttrykk:

Kjære alle sammen.

Forleden gikk det et protesttog av unge nedover Ullevålsveien, ropene kom voldsomme og hissige mot rutene, en del av de unge svingte sinte plakater. Jeg aner ikke hva de brølte enda jeg åpnet vinduet, og jeg klarte ikke å tyde ordene på de bølgende skiltene. Det var som på en jernbanestasjon, man hører stasjonspersonalets brøl i høytaleren og man blir en smule urolig. Men man aner ikke hva som sies.

Det er et slags kommunikasjonsproblem, for å bruke et fint og moderne ord. Kanskje noen av oss blir gamle. Eller kanskje den engelske litteraturforskeren George Steiner er inne på det riktige:

«Ungdommens bander har rett på sin måte når de hengir seg til brølet, agitatorene gir uttrykk for en dyp innsikt når de avbryter enhver diskusjon med sitt *hold kjæft*. De taler ikke samme sprog som sine motstandere. Og de føler ikke noe savn ved det. De flykter fra sproget som fra sine egne skygger. De må holde seg for ørene for å slippe å høre alle de høytidelige, ironiske stemmene fra fortiden, stemmer fra bøker, ord som taler om døden og kommer til å overleve dem alle.»

Sitatet er hentet fra en ny trykksak i Cappelens Upopulære: Steiners Språkdyret. The *Language Animal* kom i tidsskriftet *Encounter* i august i fjor, her finner vi igjen den udmer-

kete lange artikkelen i både norsk oversettelse og i bokform. Utgangspunktet er dette: Biene danser nøyaktige budskap til hverandre om hvor det finnes honning, om hvor god den er og hvor meget det er av den. Delfiner har sine lydsignaler, rytmiske eller brå forandringer i farge, lukt og form i dyreverdenen er alltid meningsbærende. Livet skrider frem i et uanstelig virvar av signaler, lenge før mennesket eksisterte var vår planet mangefarvet, full av duft og lyd med mening og svar — bare den totale død har ikke noe å meddele. Midt i dette fremstår mennesket, *zoon phonent*, sprogdyret, og det finnes, sier Steiner, ikke noe som kan side-stilles med det. Menneskets evne til å forme fremtiden i sproglig form, hans evne og behov for å «drømme fremover» eller for å håpe, gjør ham til et enestående individ.

Og det er kanskje derfor at dagens politiske brøl, den blinde bruk av vold — og for den saks skyld det uanstelige bombardementet av reklame, forenklet informasjon og kvikk journalistikk — virker så skremmende på noen av oss. Sproget knuses — som i Orwells fremtidsstat, det forvrenges og misbrukes. Steiner skriver: «En av mine gjetninger går ut på følgende: At sprogets sentrale stilling i menneskenes sivilisasjon og mange av sprogets syntaktiske egenheter er en slags inkarnasjon eller et monument

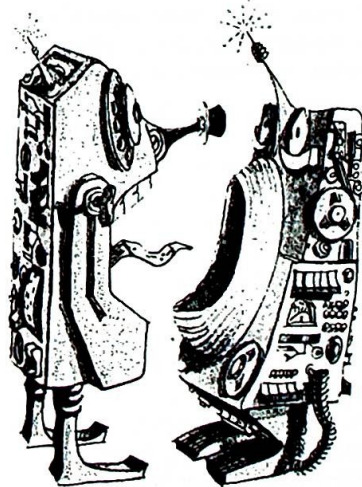
over en bestemt oppfatning av menneskets identitet og død. Tre delingen fortid-nutid-fremtid, subjekt-objekt-funksjonen, hele den metafysiske og psykologi som ligger innebygget i vårt begrep første person entall, hele vårt system med muligheten for å gjenta sproglige formuleringer med eller uten variasjoner, som er grunnlaget for vår erindring og vår teknikk, følgelig for hele vår kultur — alt dette hviler på et systematisk bilde av mennesket som for tiden blir sterkt angrepet. En «happening», en kortvarig, forbigående musikkprestasjon, en forestilling eller avbildning som bare er laget for å bli ødelagt — alt dette er strategiske fornektelser av futurum som virkelighet og verbaltid, på samme måte som forakt for det forgangne, det som er hendt, fornektelse av eller likegyldighet overfor historien er fornektelser av selve fortiden. Det er en tanke som er helt grunnleggende for vår kultur, nemlig at menneskeverk kan få en ny dimensjon og en betydning for andre tider nettopp fordi de er ute av takt med samtiden. Men en viss type kulturelle vrakrøvere og særlinger blir skremt av denne tanken og kaller dem for illusjon eller borgerlig hykleri. For disse øyeblikkets profeter og yppersteprester er det noe fortvilende i at de fleste menneskers liv og tanker er uten betydning og forutbestemt til glemsel, de blir skremt ved tanken på at nutid kan bli fremtid bare ved hjelp av musikk, matematikk, poesi og tanke-menneskeverk som bare kan skapes av en liten minoritet. Inntil denne dag har kanskje et irrasjonelt ønske om å overvinne denne forgjengelighetens lov vært en av de mest levende impulser ned gjennom historien. Men det er meget mulig at dette ikke lenger står som noe ideal eller ønske for folk flest...»

Skriver Steiner i den ypperlige lille boken.

Forresten har jeg nå fått høre hva de ropte i det protesttoget jeg snakket om innledningsvis: RIV DET NED, ropte de. RIV DET NED.

Hilsen

ANDREAS LEGMANN

SARDINIA

SLENGKYSS OG STENKAST

Pave Paul VI gjennomførte den 24. april et kort besøk i Sardinias hovedstad Cagliari i forbindelse med festen for øyas skytshelgen, Madonna di Bonari. To bilder forteller om høyst forskjellige reaksjoner på pavens nærvær:

På bildet under ser vi paven under hans opphold hos en av byens fattige familier. De fleste var glade for at han slik kom i direkte kontakt med befolkningens nød og vanskeligheter og hilste ham varmt velkommen. En kvin-

ne sender ham med sydlandsk glød slengkyss.

Like etter dette ble det kastet steiner mot pavens følge. På bildet til venstre ser vi en av overfallsmennene som blir kjørt vekk av politiet etter episoden.

I vårt stoff på denne siden bringer vi et referat av pavens reise og hans uttalelser. Samtidig redegjør vi for Paul VI's skarpe reaksjoner på presens omtale av nevnte episode.

Vatikanet (KNA) — Stenkastene mot pavens følge i Cagliari er av en del av den italienske presse fremstilt som *et attentat mot paven*. Under sin generalaudiens i Roma den 25. april kom paven selv med skarpe uttalelser om disse presse-rapportene. Paven omtalte forrige dags besøk i Cagliari og den hjertelige og vidunderlige velkomst han hadde fått, særlig i bydelen San' Elia og tilla: Dagens morgenaviser — dessverre også noen som man kaller store og viktige aviser — har totalt forfalsket sine meldinger om oppholdet i denne bydel på grunn av en enkelt episode. Dette er ikke aviser som står i informasjonens tjeneste, sa paven.

Også Osservatore og Vatikanet Radio har kritisert fremstillingen av hendelsen i Cagliari.

(KNA's rapport om stenkastingen sier at overfallet var rettet mot de politifolk og sikkerhetsfolk som fulgte pavens bil, ikke mot paven selv. Ansvarlige for aksjonen var en liten gruppe av venstre-ekstremister, heter det.

I stenhaggelet ble 14 politimenn skadet, to av dem alvorlig.)

Paven krever bedre kår for de fattige

I en tale til omkring 4000 fiskere og dagarbeidere i bydelen Borgio Sant'Elia krevet pave Paul bedre levevilkår for de fattige. Talen var en appell, sier KNA's medarbeider, til de rike, til de som har makten og til hele Kirken om uten nølen og egoisme å arbeide for bedre kår for alle fattige.

Vi har kommet hit for å vise dere og alle mennesker at vi regner dere for alle andres likemenn, sa paven til sine tilhørere. — Dette gjelder også når de andre kanskje har fått en bedre utdanning og har mere penger. Dere er borgere med de samme rettigheter som alle andre i samfunnet. Samfunnet må ikke glemme dere eller forakte dere. Ja, Vi sier det slik: dere er kristne, Guds barn og brødre i Kristi Kirke. Selv om dere er fattige, har dere en spesiell verdighet og fortjener mer enn andre omsorg og høyaktelse.

Vi forstår og støtter deres krav om mer menneskeverdige boliger, om arbeide og brød, om skoleutdanning, syketrygd og en andel av velstanden.

■ Paven besøkte etter sin tale flere hjem i bydelen, bl. a. en to-værelses leilighet til en 41 år gammel skomaker. I to falleferdige rom bor denne mannen sammen med hustruen som har vært lammet av sykdom de siste to årene og seks barn i alder opp til 16 år. Mannen er arbeidsløs.

ØYA'S PRESTER

Paven som under sin reise var ledsaget av bl. a. sin statssekretær, kardinal Villot og erkebiskop Benelli mottok i Cagliaris presteseminar en delegasjon av øyas prester og seminarister. Paven mante i en kort tale sine tilhørere til å strebe etter hellighet:

Dessverre høres idag i Kirken man-

(Forts. neste side.)

TRO OG KIRKE

Den hellige Skrifs bøker må sies å lære urokkelig, trofast og uten feiltagelse den sannhet Gud, med henblikk på vår frelse, har villet ha nedskrevet. Dette lærer det annet Vatikankonsil oss i den dogmatiske konstitusjon om Guds åpenbaring (11). Her blir det klart og tydelig sagt at den hellige Skrifs sannhet blir definert og bestemt og avgrenset av Guds frelsesintensjon med Bibelen. Dette betyr selvfølgelig ikke at det skulle finnes enslags dobbelt sannhet i den hellige Skrift, en som skulle ha direkte med frelsen å gjøre, den annen ikke. Hele den hellige Skrift og alle dens deler har vært villet av Gud med henblikk på vår frelse og det er derfor at de bibelske forfattere har vært hjulpet av Helligåndens impuls, den bibelske inspirasjon, til å skrive dem. Det finnes ingen annen målsetting eller intensjon med den hellige Skrifs tilblivelse enn: menneskenes frelse. Allikevel er det nettopp denne målsetting og særegne intensjon som gir oss en nærmere bestemmelse av og en klarere innsikt i hvordan Bibelens sannhetskarakter, og derfor også dens guddommelige inspirasjon, må forstås.

Idag gis det ikke mange som ikke vet at det vanskeligste proplem i forbindelse med den hellige Skrift stammer fra Skriftens historisitet. Siden den guddommelige åpenbaring fullbyrder seg i og gjennom menneskenes historie, skulle dette ikke på noen måte forundre oss. Men straks det er gitt at Skriften har en historisk karakter, kan følgen ikke være annet enn at de bibelske bøker blir gjenstand for historisk kritikk. Det finnes ingen historie på jorden som er unntatt fra denne almengyldige regel om at den må studeres og behandles og bedømmes i overensstemmelse med den historiske forsknings vitenskapelige metoder. Heller ikke den hellige historie, dvs. den guddommelige åpenbaring som kom til oss kledd i historiens skrud, er unntatt fra regelen. Det er forresten vanskelig å innse hvorfor den Hellige Skrift av alle ting skulle ha eller kunne ha noe å frykte fra vitenskapelig forskning. Den inneholder jo den sanne Guds eget ord og den ble til under Guds inspirasjon. Det finnes ingen motsetning mellom frelsens Gud og Gud skaperen!

I metodisk rekkefølge befatter den vitenskapelige historiske bibelforskning seg først med Bibelens tekstapparat. Alle de bibelske tekster foreligger jo i gamle håndskrifter, der, selv om de er eldgamle, allikevel ikke er de originale som ble skrevet ned av selve de bibelske forfattere. Dessuten selv om de i det store og hele stemmer godt overens, så har de allikevel her og der visse avvikende lesninger m. h. t. noen skriftsteder. Det er den historiske forsknings oppgave å fremstille den best mulige bibeltekst, noe som alle kristne burde være glade og takknemlige for. Den historiske forsknings annen oppgave er den å befatte seg med de respektive bibelske bøkernes opprinnelse, dvs. med spørsmålet om hvem de enkelte bøkernes bibelske forfattere er samt tiden når de ble forfattet. En tredje kritisk oppgave den historiske forskning har er å beskjeftige seg med de bibelske bøkernes kilder. Den består i å finne ut om de respektive bibelske bøkernes opprinnelse er blitt til i den form de har idag eller om de har fått sin definitive og nåværende form senere i tiden. En fjerde

AV PATER

D. J. BOERS

oppgave for den historiske forskning er kritisk å befatte seg med den bibelske Kanons historie, det er: historien om de bibelske bøkernes normative liste og dens tilblivelse. Denne historie har å gjøre med spørsmålet om hvilke av disse bøker som fra begynnelsen har blitt betraktet av Kirken som inspirerte og som sådanne offisielt blitt mottatt av den og hvilke bøker den eventuelt har innlemmet i denne liste på et senere tidspunkt.

Dette er den historiske forsknings kritiske oppgave m. h. t. den hellige Skrift, hverken mindre eller mer. Om den ikke skal overskride sin vitenskapelige kompetanse, som er begrenset til det naturlige i historien, har den ikke noe, i hvert fall ikke direkte, med det guddommelige i den hellige Skrift å gjøre. Dette guddommelige i Bibelen lar seg ikke vitenskapelig be-

visse eller motbevise. Det kan bare fattes og mottas i tro. Historisk forskning kan således si at det Nye Testaments skrifter er en historisk tilfreltelig kilde som beretter om Jesu liv og forkynnelse, men den kan ikke si: det Nye Testamente er Guds ord. Det kan derimot troen. Historisk forskning kan si: Jesus Kristus hevdet at Han var Guds Sønn. Den kan ikke si: Jesus Kristus var Guds Sønn. Men det kan troen. Det er nettopp derfor det annet Vatikankonsil lærer i den dogmatiske konstitusjon om Guds åpenbaring: fordi den hellige Skrift bør leses og tolkes i den samme ånd som den er blitt skrevet i, skal det, for rett å utforske de hellige teksters mening ikke bare tas hensyn til Bibelens litterære genrer og former ved hjelp av den formkritiske metode eller til Bibelens historisitet ved hjelp av den historiske kritikk. Like meget hensyn skal tas til hele Skriftens innhold og enhet, i pakt med hele Kirkens levende Tradisjon og troens analogi. Det er eksegetenes oppgave å arbeide ut fra samtlige av disse kriterier og retningslinjer i skjønn forening, for således til bunns å forstå og utlegge meningen i den hellige Skrift, slik at Kirkens innsikt i Guds åpenbarte ord modnes, takket være dette tilretteleggende arbeide (12).

ØYA'S PRESTER -

(Forts. fra forrige side.)

ge stemmer som vil glemme denne grunnleggende plikt for enhver kristen, sa paven. Det blir stilt spørsmål ved alle ting, og det blir rettet hard kritikk mot Kirken. Dette er stemmer som fremfor alt forsøker å influere de unge, sa paven som ba prestene og seminaristene om å skjelve «disse forførende stemmer».

NYHETER

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 — —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 15 32 44	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM, St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyvveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 —
Veståsen kapell		9.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården tlf. 21 214		
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)	19.00 8.00	11.00 —
St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

■ **Pave Paul** helligkåret den 3. mai presten Leonardo Murialdo under en høytidelighet i Peterskirken. Murialdo hørte til en av lederne av den sosiale reformbevegelse i Italia i forrige århundre, og paven sammenlignet ham i en tale med menn som Don Bosco og Domenico Savio. Murialdo utførte et pionéerarbeid blant arbeiderungdommen, sa paven.

■ Det meldes fra Salisbury, Rhodesia at landets katolske biskoper har meddelt at de vil stenge alle katolske skoler, sykehus, barnehjem og aldershjem hvis ikke Smith-regimet straks reviderer sin rasepolitikk.

■ 17 katolske biskoper fra de nordøstlige områdene i Brasil skal om kort tid møte for retten anklaget av en militær undersøkelseskomisjon for «samfunnsnedbrytende aksjoner». Erkebiskopen i den syd-brasilianske havnebyen Porto Alegre, kardinal Scherer har i en radiosending protestert skarpt mot beskyldningene. Konkrete anklager er ikke fremsatt mot biskopene, ved å behandle dem som skyldige uten å ha beviser har myndighetene brutt et viktig rettsprinsipp, sa han.

■ Den første kvinnelige biskoplige vikar i verden er utnevnt i USA, melder KNA fra Detroit. Det er ordenssøsteren Mary Corinne som har blitt biskopelig vikar for ordenssøstrene etter en beslutning av byens erkebiskop, kardinal Dearden.

■ Den 9. verdenskonferanse i den katolske verdensunion av journalister, UCIP, skal finne sted i Luxemburg i juli 1971. Kongressens tema: Den offentlige mening i Kirken.

■ Tallet på prestekandidater i Polen viser fortsatt en stigende tendens — i motsetning til mange andre steder. Over 740 studenter er innmeldt ved seminarene foran dette semesteret, mot 706 forrige år, melder KNA. I alt er det nå i Polen 3327 teologistudenter ved bispedømmenes seminarer og nesten 1000 ved de mannlige ordenenes skoler.

■ I Chodkow i Sydøst-Polen kom det nylig til et voldsomt sammenstøt mellom politiet og de troende. Stedets katolikker hadde bygget et nytt kapell uten myndighetenes tillatelse, og politiet rev det ned med makt. De protesterende katolikker ble trent vekk med køller og tåregass.

■ Omkring 100 katolske prester i Bolivia har i et brev til landets biskopkonferanse bedt om at sølibatet blir valgfritt, og at prestene får tillatelse til å velge et sivilyrke ved siden av sitt arbeide som geistlige. Flertallet av de som har undertegnet brevet er mellom 30 og 40 år gamle.

EN SVENSK RÖST

På svensk har det kommit ut en samling artiklar med titeln INTERKOMMUNION? Samlingen er redigert av Gunnel Vallquist og den forsøker å vise hvordan kristne idag — fra mange trossamfunn og kirker — opplever og bedømmer dagens spørsmål om nadverdsfellesskap. Vi har valgt ut en av artiklene, den som er skrevet av Catharina B. Broomé, svensk katolikk:

DÅR ALLT LÖPER SAMMAN
av Catharina B. Broomé.

Stockholmskonferensen 1925 satte inga nämnvärda spår i vårt land. Det var på kontinenten som ekumeniken tog fart. När de första trevande försöken gjordes här hemma, var jag gymnasist, och kom redan då med på ett hörn i ekumeniska sammankomster. Mitt intresse för ekumeniken grundlades alltså tidigt, men det dröjde ändå länge innan jag förstod sakens hela allvar. Jag är emellertid tacksam för de tidiga erfarenheterna och för det som jag lärde mig genom att delta i andra samfunds gudstjänster — vilket var förbjudet för oss på den tiden. Jag måste erkänna, att jag ändå aldrig haft några samvetsbetänkligheter på den punkten.

Men att ställas inför frågan om ett nattvardsdeltagande i ett annat samfund är något vida allvarligare, och det steget kan jag inte ta — inte nu. Samtidigt är jag djupt tacksam över att ha fått se frågan ställas. Vad som nu händer är ju, vilket Karl Rahner påpekade i en föreläsningsserie i Uppsala 1968, att vi börjar inse att tron alltid är en Guds gåva och att all kristen tro därför i grunden är samma tro. Han avfärdade samtidigt den naiva men vanliga föreställningen att alla som tillhör ett visst samfund också har ett enhetligt trosmedvetande. Å andra sidan har, sade han, den stora mängden av troende tvärs över samfundsgränserna ett betydligt mer likartat trosinnehåll än vad vi mestadels är böjde att anta. Detta borde teologin i större utsträckning räkna med, menade han.

Det är inte min sak att här uppehålla mig vid nattvardens teologi. Men jag skulle vilja tacknyta till Karl Rahner, vilkens katolska renlärighet ingen torde betvivla. Hans uttalande är ett av många tecken på något viktigt som håller på att ske inom teologin i och med att den inte längre är apologetisk. För min egen del är jag övertygad om att utvecklingen, mot ett bejakande av «de andras» sanna

och äkta tro, är en bödens frukt och att den kommer att fortsätta nu då den katolska kyrkan inte längre lägger några hinder i vägen för en gemensam bön. *Lex orandi, lex credendi* — när människor gemensamt kan formulera sin bön, närmar de sig också varandra i tron, och frågan är om inte bödens väg — och alltså inte de teologiska samtalens — är den enda verkligt effektiva och realistiska vägen till enhet.

Det är just de som länge praktiserat den gemensamma bönen som en dag ställs inför den allvarliga och brännande frågan om en gemensam eukaristi. Därmed har de nått fram till den centrala punkt där alla andra frågor löper samman. Allt som ännu är obesvarat tycks med ens kunna besvaras endast där. Men därmed står man också inför det svåraste avgörandet, det mest engagerande. Man tvingas — som kyrkorna offentligen har gjort — att stanna upp för att fråga: Vart är vi på väg? Vet vi vilka krav detta ställer? Kan vi ta de kraven på oss? Är vi redo att fullfölja steget, att säga ja till det som Anden då kommer att begära av oss?

Jag är övertygad om att kyrkorna har rätt när de här vill tänka sig för. Det hjälper inte att både teologer och andra länge och allvarligt övervägt ett sådant steg — den stora skaran har det inte. Och även om önskan om interkommunion föregåts av många teologiska överväganden så är det ändå inte dessa som är bestämmande. Det är mycket mer en fråga om kärlek. Men bör inte också den prövas?

Just nu skulle en interkommunion samtidigt innebära ett steg såväl till enhet som bort från enhet. Vänder jag blicken mot kristna bröder i andra samfund vill jag gärna tro att steget fram till deras nattvardsbord skulle vara ett steg mot en återförening med dem. Men det är mig omöjligt att bortse från att det än så länge samtidigt skulle innebära ett steg bort från många inom min egen kyrka. Det steget kan jag inte ta. Det skulle vara att svika min kärlek till dem.

I «De tolv apostlarnas lära» står det: «På varje Herrens dag skall ni samlas till brödsbrytelsen och tacksägelsen efter att ha bekänt era överträdelser, på det att ert offer må vara rent. Men var och en som har en tvist med sin medbroder må ej komma samman med er till dess de blivit försonade, på det att ert offer icke må orenas» (jfr. Matt. 5: 23—24). Vi syndar alla på den punkten, och det svåra i problemet är att tvisterna finns på

En
klovn

Det er forsommer og godt å leve. **D** Egentlig burde jeg sette meg ned og skrive en serie takkekort til alle som har hjulpet meg med dette nummer — slik føler jeg det.

Sneen og kulda er borte for denne gang, ens sjel har tint, man er mindre selvoptatt og innelukket — og så skjønner man plutselig at nok et nummer av bladet er ferdig takket være en god del hjelp.

En av dominikanerinnene i Gjørstadgaten assisterte meg med en fransk oversettelse, kjapt og presist. En Joseffsøster kom med den tyske oversettelsen hun hadde arbeidet med, til avtalt tid. En prest forklarte meg i få ord noe om kirkeretten, en annen ga seg tid til å arbeide sammen med meg før og etter middagen i forbindelse med dekretet om de såkalte blandede ekteskap. Pater Boers hadde levert sine teologiske betragtninger, pater Rieber-Mohn passet på filmstoffet. Noen hyggelige søstre i Irland sendte meg et bilde av biskop Gran, NTB's billedarkiv tryllet frem det de hadde fått tak på fra pavens Sardinia-besøk. Cappelen's Forlag brakte meg noen små bøker, den ene skrev jeg om i Onsdags-brevene etter å ha nilest den i noen kveldstimer mens familiens yngste holdt seg utendørs.

Jovisst burde jeg sendt noen hyggelige takkekort til alle sammen. Men jeg gjør det heller på denne måten. Takk for fint samarbeide, noen av oss møtes igjen med en gang i arbeidet med et nytt nummer av St. Olav, andre kommer jeg i kontakt med senere i de neste månedene.

Ellers har jeg en baktanke med disse linjene selvfølgelig: den å berolige trosfeller som synes at det er betenkelig at jeg, egenmektig og ustudert, pusler alene med bladet.

Vi har faktisk et udmerket samarbeide — selv om det tilsynelatende er litt planløst. Og altså, takk for det.

alla kanter. Har jag rät att söka försoning med medbröder i andra samfund om det skulle försvåra försoningen med medbröder i min egen kyrka?

Problemet gör sig ständigt och smärtamt påmint. Den svåraste synden skulle vara att visa det ifrån sig. Men en första (Forts. n. side.)

EN SVENSK -

(Forts. fra forrige side.)

uppgift måste vara att hjälpa våra egna fram mot en djupare ekumenik, framför allt då till den gemensamma, oppriktiga bön som åvilar oss alla. «Omsorgen om enhetens återställande åligger hela kyrkan och angår var och en efter hans förmåga», säger ekumenikdekretet och tillägger att «ingen sann ekumenik är möjligt utan hjärtats omvändelse». Dekretet talar i sammanhanget om självförnekelse, väl vetande att vi har alltför svårt att kunna avstå även från sådant som har relativt liten betydelse. Inte alla katoliker torde vara redo att tänka om för att förstå följande passus i dekretet: «Må alla, var och en efter den gåva han fått behålla en legitim frihet i de olika former som det andliga livet eller den yttre ordningen kan ta, i de liturgiska riternas mångfald, ja även i det teologiska bearbetandet av den uppenbarade sanningen.» I synnerhet det sista erbjudandet är överraskande, och alltför få av oss är väl ännu i stånd att acceptera en sådan frihet.

Men vi måste hoppas att även den dagen skall randas. Kanske gäller det först och främst att visa, och bevisa, att frihet och lydnad inte är varandras motsatser. Var det inte det som Paulus me-

neda när han skrev: «Se till att er frihet inte blir till en stötesten för de svaga, för om ni på så sätt syndar mot bröderna och sårar deras svaga samveten, då syndar ni mot Kristus själv» (1 Kor. 8). Jag vill därmed inte döma dem som går händelserna i förväg — ordet om att vi inte får döma kommer också från Kristus. Inte heller anser jag mig ha rätt att utesluta möjligheten att de otåliga är drivna av Guds Ande, som genom dem vill förmå kyrkoledningarna att ta med större allvar på frågan. Men ibland undrar jag om inte «de otåliga» resonerar på ett liknande sätt som katoliker förr så ofta gjorde: att vägen till en enad kyrka skulle kunna gå genom enstaka konversioner...

Faktum är, att allt fler drivs av sitt samvete att göra något för att påskynda händelsernas gång. Den katolska kyrkan har alltid hävdats samvetets rätt att fälla det avgörande ordet — Paulus VI underströk detta i ett tal så sent som på nyåret 1969. Men han framhöll också, att inget samvete är i sig ofelbart och att en kristen har plikten att låta sig upplysas. Nu måste man i rättvisans namn erkänna, att de katoliker som ostentativt deltagit i andra samfunds nattvard inte gjort detta lättvindigt. Den uppmärksammade «interkommunionen» i Paris pingsten 1968 hade föregåtts av regelrätta studiecirklar, och något liknande gäller det som skedde i Uppsala i juli 1968.

På katolskt håll har man länge varit angelägen om att framhålla vad som «fattas» i de andras nattvard eller i deras nattvardsteologi. Men någon verklig consensus om vad det är som fattas finns inte. Något fattas oss dock alla: själva enheten; det faktum att nattvarden medvetet firas i separation och avstånds-

tagande, och att splittringen ofta uppkommit just så. Enhetens sakrament, det «katolska» sakramentet, som borde vara tecknet på vår sammanhållning i mångfalden, har i stället blivit själva schismens tecken. Detta är det absurda, och det är et faktum som inte ändras av att en handfull människor knäböjer vid grannkyrkans nattvardsbord. Här måste till en «sanering i själva roten».

Men är detta möjligt? Går det att samtidigt och överallt ändra på den nuvarande situationen? Förmodligen inte. Skillnaderna är alltför stora, från land till land, från grupp till grupp. På något sätt måste något få växa fram ur den lilla gruppen. Men man kan inte komma ifrån att själva den separatistiska situationen inte kan ändras utan kyrkoledningarna. Måste då inte slutsatsen bli den, att vi realistiskt bör räkna med ett övergångsstadium och för en tid acceptera dess ofullkomligheter, ta med i räkningen att nya problem därmed kommer att skapas, men ändå se ett provisorium i ögonen som den enda framkomliga, och nödvändiga, vägen? Men om man ser det så, bör man då säga ja till individuella avgöranden? Jag tror det inte. Nattvarden är i eminent grad gemenskapens sakrament, och att begå den på ett sätt som sårar en gemenskap som redan finns kan inte vara riktigt. Det finns även en annan synpunkt: den moderna västerlänningen vet knappast vad samhörighet vill säga, och det är både en svaghet och en olycka. Vi betraktar oss i alla sammanhang som isolerade varelser och vårt personliga omdöme som något oantastligt. Vi förstår knappast de djupt mänskliga värden som finns i ett samhälle av asiatisk eller afrikansk typ, där individen bärs av gemenskapen. Det är

Mariaholm Skolesenter

i Spydeberg v/Øyeren søker kokke eller kjøkkenhjelp for kortere eller lengre tid, fra 1. juni.
Lønn etter avtale — moderne kjøkken — hybel.
Henvendelse: tel. 20 72 26 Søster Pia eller Spydeberg
88 71 00/72 61.

OSLO

*Blyvinduer
Glassmalerier*

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

*kunst- og bygningsglassmester
Spilfabrikk*

NORDAL BRUNS GATE 7, OSLO

en borttappad dimension, och jag tror att en av kyrkans viktigaste funktioner i vår värld är att inlemma oss i ett sant brödraskap som bryter individualismens förbannelser utan att fördenskull förneka individen. Och just eukaristin, där vi blir till en kropp i Kristus, är tecknet på denna sanna mänsklighet. Det är därför som jag känner motvilja mot individuella avgöranden just här. Den enda form av övergångslösning som jag kan tänka mig är den, att hela kommuniteter, exempelvis församlingar på samma ort, endröktigt fattar ett beslut. Och jag hoppas att detta skall kunna bli möjligt med kyrkoledningarnas medgivande. Givetvis förutsätter ett sådant beslut på det lokala planet att det redan finns en fond av ömsesidig förståelse, av samarbete, av gemensam ömhet, av enig tro i det väsentliga.

Två ting inger mig hopp om att något snart kommer at hända. Det första är att man på ledande håll, t. o. m. bland de ortodoxa, som hittills på denna punkt varit ännu mer bestämt avvisande än katolikerna, nu börjar tänka på ett gemensamt nattvardsbord som en möjlighet. Att man tagit upp frågan inom Faith and

Order-kommittéen i Genève, där både katoliker och ortodoxa är med, är signifikativt nog. Det andra skälet för mitt hopp är starkare: i årtal har kristna människor bett allt innerligare om att Gud måtte förena oss «när han vill, på det sätt han vill och med de medel han vill», som den allmänt vedertagna bönen lyder. Jag kan inte komma ifrån tanken att det som i dag händer kan vara ett bönesvar, en fingervisning från den Helige Ande om «det sätt han vill och de medel han vill». Det är i varje fall Han som lett oss fram till att ställa den centrala frågan, i vilken allt löper samman.

Hittills säger min kyrkas auktoriteter nej till det gemensamma nattvardsbordet. Jag tror på lydnadens djupa mänskliga och religiösa värde. Jag har fått den tron stärkt genom många exempel, inte minst inom min egen ordensfamilj, där åtskilliga pionjärer träffats av förbud, hejdat av mänskligt sett orimliga stoppsignaler. De har böjt sig, för att inte splittra kyrkan — och deras lydnad har burit frukt när vi efter en del år fått se deras idéer och metoder bryta igenom och segra. Jag har därtill i minnet många

exempel då olydnad lett till både bitterhet och schism. Därmed vill jag ingalunda ha sagt att lydnad alltid och i varje situation är den bästa eller den rätta vägen. Men det kan hända att man böjer sig även inför det som står i strid med det egna hjärtats önskan och gör en annans vilja till sin som ett offer för fridens och endröktens sak.

Sct. Annæ Rejser – Pastor d'Auchamp's Rejser

Rejser under katolsk ledelse.

Italien:

27/6—18/7: Firenze—Assisi—Rom—Ravenna — 22 dg. — fly-pris: kr. 1475,—.

1/7—19/7: Rom—Sorrento—Venezia — 19 dg. — tog m. liggevogn-pris: kr. 1375,—.

12/9—26/9: Venezia—Ravenna—Firenze — 15 dg. — fly-pris: kr. 1195,—.

Passionsspill i Oberammergau Østrig:

25/8—6/9: München (passionsspil)—Golling (Salzburg)—Wien — 13 dg. tog m. liggevogn-pris: kr. 1095,—.

29/8—5/9: Oberammergau—Saalbach — 1 uge — fly-pris: kr. 898,—.

Program fås hos:

lærerinde, Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 København S.
Tel. (01)587412.

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5—11 september 1970.

Flyrejse med fuld pension, pris fra Københavns lufthavn (Kastrup)

på hotel «Madonna» ..... danske kr. 890,—

på sygehjemmet «Accueil Notre-Dame» » » 700,—

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser ved henvendelse til:

VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP (Danmark)

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 3. juni: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter selskabelig samvær i foreningslokalet.

Alle interesserte damer er velkomne.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammerfest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Lillestrøm
St. Francissøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Trondheim
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Tønsberg
St. Mikals Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Økumenisk samarbeide

Porte Alegre: Katolske ledere i Brasil har lovet det lutherske verdensforbunds 5. generalmøte i Porte Alegre sin fulle støtte. Møtet holdes den 24. juli med 2000 delegerte fra 51 land. Erkebiskopen i byen, kardinal Scherer hadde nylig et møte med pastor Karl Gottschald som er leder for Brasils 750 000 lutheranere. Kardinalen lovet å gi generalforsamlingen all

mulig støtte for at den skal bli vellykket. Deltagerne skal innkvarteres i katolske hjem og institusjoner (93 prosent av Brasils 90 millioner innbyggere er katolikker), det er startet økumeniske studiegrupper, og det blir mange steder bedt for det kommende verdensmøtet. Ifølge pater Sinesio Bohn, som er formannen i erkebispedømmets økumeniske utvalg er dette tegn på at man holder på å få et nytt løfte-

rikt økumenisk klima i visse deler av Latin-Amerika til tross for den meget reserverte holdning man møter hos enkelte protestantiske grupper og blant visse katolske tradisjonister.

Seks mann fra Vatikanet under ledelse av kardinal Willebrands deltar i kongressen. Blant andre katolske deltagere finner man erkebiskop Helder Camara.

**NESTE NUMMER
KOMMER DEN 6. JUNI**

ARENDALE		BERGEN
ADDEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460		USLITELIG MODERNE og sanitært Kjøkkenutstyr i rustfritt stål DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090
ARENDALE OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	BYGGMESTER HANS NILSEN Nettet 362 Arendal Tlf. 22 647	
BERGEN		
MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tlf. 11 616		1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
  NYGÅRDSGT. 19	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen
	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	
 MED TANKE PÅ FREMTIDEN	 Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	OMEGA URMAKER FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter

TROSFELLER I KAMBODJA

Kambodja er i brennpunktet, politisk og militært. Den katolske kirke i dette landet har ca. 62 000 medlemmer, men av dette er bare 5000 kambodjanere. Majoriteten, rundt 55 000, er etnisk vietnamesere, dessuten finnes det et par tusen kinesiske katolikker. Dette er hovedgrunnen til at Kirken i Kambodja av mange betraktes som fremmed, vietnamesisk. Og den protestantiske kirken har det samme handicap, antall innfødte medlemmer i den evangeliske Khmerkirken er ca. 1000, fordelt på 12 menigheter.

De fleste vietnamesere som er bosatt i Kambodja er politiske flyktninger fra

Nord- og Syd-Vietnam. Under en av de voldsomme urolighetene i den senere tid overfalt folk i hovedstaden Phnom Penh innbyggerne i den vietnamesiske bydelen. Mennesker ble drept, og deres boliger, butikker og templer ødelagt. To av bygningene som ble herjet var katolske kirker. (Iakttagere har understreket at de ble ødelagt fordi de var vietnamesiske, ikke

fordi de var katolske.) Den umiddelbare foranledning til denne og andre massaker hevdes å være spenningsforholdet på grunn av de nord-vietnamesiske militære i landets østre deler og maktskiftet i landet.

Det finnes bare fem katolske prester som er kambodjanere. Landets eneste biskop holder til i hovedstaden hvor omkring 32 000 av nasjonens katolikker bor. I byen finnes det et presteseminar og fem novisiater for ordenssøstre.

Kristendommen kom til Kambodja med den katolske presten de Azevedo som i 1550 kom seilende opp Mekong-elven. 26 år senere led han martyrdøden.

Halden-
firmaer

Karl Knap ½

Tlf. 2710

Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning
Linoleum

OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
For sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tifgr.adr.: RUSTFRIKNUT

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

OTTO E. ANONSEN
BLIKKENSLAGERMESTER

Ventilasjon og Bygningsarbeid
Tlf. 3439

F. JØRGENSEN

Aut. rørlegger - Rørhandel
Tlf. 1844

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2, Oslo

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

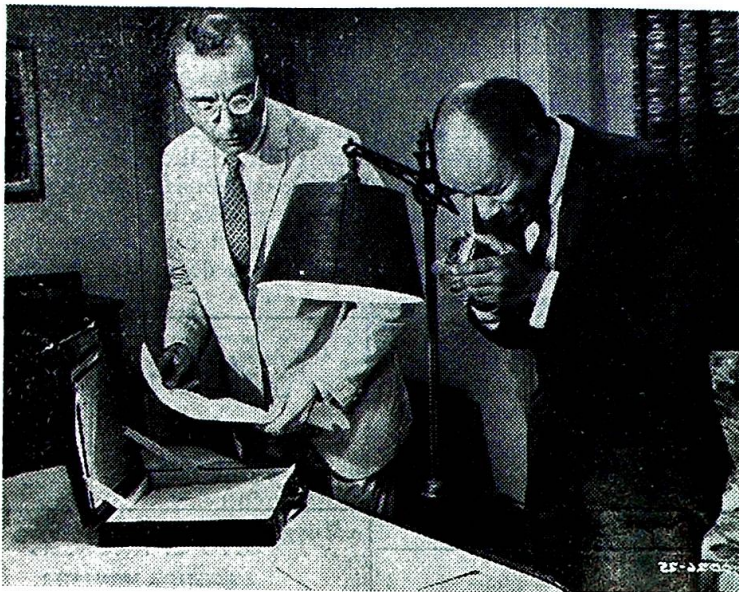

POLITISKE GYS

Så er *Alfred Hitchcock*, gysers-filmenes stormester, i byen igjen. At han 70 år gammel fremdeles har sitt faste spennings grep på publikums mellomgulv, beviser han i sin nye film «Topaz». Det er en veldreid spionhistorie, et tema Hitchcock ikke har behandlet siden «Mannen som visste for mye» — kanskje har han sett seg lei på flommen av annenrangs agentfilmer, og vil her gi en liten oppvisning i hvordan det *kan* gjøres. Det er blitt en spennende film, men neppe en av toppene i hans produksjon, der filmer som «Psycho» og «Fuglene» bedre uttrykker hans oppfinnsomme egenart.

«Topaz» er en film om spionasje og kontra-spionasje omkring Cuba-krisen i 1962, da russerne hemmelig forsøkte å bygge den latin-amerikanske øya ut til en base for atom-rakett-angrep mot USA, og verdensfreden noen dager kom i akutt fare. I filmens åpnings-sekvens lar Hitchcock en topp-mann i det russiske etterretningsvesenet «hoppe av» til amerikanerne, midt i et shopping-travelt København. Hva han kan fortelle, gjør amerikanerne bleke, og via franske kolleger skaffer de seg nøyere innsikt i hva som skjer på Cuba. Vi pendler mellom New York, Havana og Paris i den store internasjonale stil — alltid på topp-planet når det gjelder dem som trekker i trådene. Her er ingen av de parodiske barnslighetene fra James Bond-genren, Hitchcock er en intelligent realist som vet at denslags virkelighet trenger ingen fantasifull omdiktning, — jo nærmere den kommer det faktiske, desto mer truende blir den. Den glatte, velklede hensynsløshet i omgangen med millioners liv og død er nettopp det nifse ved saken. *Frederick Stafford* spiller hovedrollen som den franske agenten — passe sammenbitt. *Dany Robin* er hans frustrerte hustru som synes — med adskillig grunn — at han burde skifte yrke. *Karin Dor* er en noe klisjé-aktig havanerinne som er dobbelt-agent midt i Castros rike, og *Frank Vernon* gir et godt bilde av en politisjef i den kubanske diktatorens umiddelbare nærhet. En ypperlig liten karakterstudie, som en NATO-politiker med private forbindelser til Moskva, gir den franske skuespilleren *Philippe*

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Noiret — et godt eksempel på hvor kløktig Hitchcock ofte velger skuespillere for rollene i annen og tredje rekke.

Kjede seg med Hitchcock? Ingen fare! Og dog etterlater «Topaz» en følelse av noe halvgodt, når først mesterens høye standard er fastslått. I filmens annen halvdel tar han vel mye av andres rutine og gjør den bedre, den originale fantasi som har preget hans beste filmverker utelukkende egentlig. *Odd Eidem* har i en morsom epistel skildret et møte med Alfred Hitchcock, nettopp da han forberedte kanskje sin mest originale film «Fuglene». Der, og i andre intervjuer, møter vi en mann som vet meget nøyaktig *hva* vi opplever som uhyggelig, og *hvorfor*. Her var ingen naive effekter, men den lille vri på en helt ordinær og virkelighetstro situasjon som plutselig ga en frysende fornemmelse av noe umiddelbart truende, en farlig virkelighet *bak* det tilsynelatende dagklare, ofte langt inn i menneskers gåtefulle sinn. I

den genren kunne Hitchcock bli grusom, og få arme kinogjengere til å skrike.

«Topaz» har bare glimtvis dette, som lenge var Hitchcocks særlige grep. Rikelig til en «god» underholdningsfilm. Men ikke nok til det mesterskap som har gitt ham en uomtvistelig plass i samtidens film.

«PANTELANEREN»

er en film av den høyt begavede amerikanske regissøren *Sidney Lumet* — nå under utsendelse i Norge. Den gir karakter-skuespilleren *Rod Steiger* (politimesteren i «Natten var het», som han fikk Oscar-prisen for) en strålende gjennomført rolle som en ensom immigrant i New Yorks slum — et menneske for hvem dagens virkelighet og krigstidens konsentrasjonsleir-minner inngår en farlig og tragisk forbindelse. Det er en film av usedvanlig menneskelig kvalitet.

hrm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Mirjam Knollmüller C.S.J.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år, kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.